

Avaleht>Kohtuasja algatamine>ELi ja liikmesriikide õigussüsteemid>Kohtukorraldus liikmesriikides

Retssystemer i de enkelte lande

Belgia

I dette afsnit finder du en oversigt over domstolenes organisation.

Domstolenes opbygning — retssystemet

Det belgiske retssystem er et **borgerligt retssystem**, der består af en række kodificerede regler, der anvendes og fortolkes af dommerne.

I Belgien er forvaltningen af domstole og retter en **enekompetence på forbundsniveau**.

Principper

Inden der redegøres for domstolssystemet i Belgien, er det nyttigt at se på visse forfatningsmæssige og generelle principper **vedrørende domstolenes organisation**.

Ved siden af den lovgivende magt og den udøvende magt blev der ved forfatningen indført en retslig beføjelse, der udøves af domstolene. Domstolene udgør således en **selvstændig beføjelse** sammen med de øvrige forfatningsmæssige beføjelser.

Dommerstandens rolle er at dømme sager. Den anvender derfor loven: Den dømmende magt har til opgave at dømme. Den anvender således retten: den træffer afgørelse i civilretlige tvister og anvender strafferet på personer, der har begået en lovovertrædelse. Man skelner mellem dommerstanden (dommere og rådgivere ved domstole og retter) og anklagerstanden (den offentlige anklager eller anklagemyndigheden).

I henhold til forfatningens artikel 144 og 145 henhører tvister om borgerlige rettigheder udelukkende under domstolenes kompetence, og tvister, der vedrører politiske rettigheder, henhører under domstolenes kompetence, bortset fra de undtagelser, der er fastsat ved lov.

En domstol eller et andet organ, der kan afsige dom, kan kun oprettes ved lov. Ekstraordinære kommissioner eller nævn kan ikke oprettes under noget navn i overensstemmelse med forfatningens artikel 146.

Retsmøder er offentlige, medmindre offentlig adgang ville bringe sædeligheden eller freden i fare i så fald træffer retten afgørelse herom (forfatningens artikel 148, stk. 1). Princippet om offentlige retsmøder gør det bl.a. muligt at sikre åbenhed i retsvæsenet.

Alle afgørelser skal være **begrundet**. De afsiges på offentlige retsmøder (forfatningens artikel 149). Kravet om begrundelse i forfatningen og artikel 780 i retsplejeloven (code judiciaire/Gerechtelijk Wetboek) indebærer, at retten skal tage stilling til de faktiske og retlige argumenter, som parterne har fremført. Begrundelsen skal være fuldstændig, klar, præcis og hensigtsmæssig. Kravet om begrundelse, ligesom domstolenes uafhængighed, beskytter den retsundergivne mod en eventuel vilkårlig handling, og han eller hun kan i lyset af grundene til, at han eller hun skal indgive en appel til en appelret eller kassationsretten (Cour de cassation/Hof van Cassatie).

Artikel 151, stk. 1, i **forfatningen fastsætter dommernes uafhængighed under** udøvelsen af deres embede og statens advokats uafhængighed i forbindelse med gennemførelsen af efterforskning og retsforfølgning i individuelle sager, dog kun med forbehold af den ansvarlige ministers ret til at træffe afgørelse om retsforfølgning og til at udstede bindende strafferetlige retningslinjer, herunder retningslinjer for efterforsknings- og retsforfølgningspolitikken.

I henhold til denne bestemmelses stk. 4 **udnævnes fredsdommere, dommere ved domstolene, domstolskonsulenter og kassationsdomstol af kongen på de** betingelser og på den måde, der er fastsat ved lov.

Dommere udnævnes på livstid. Deres pensionsalder er fastsat i loven, og dommerne modtager den pension, der er fastsat i loven. Dommere kan kun sættes fra stillingen eller suspenderes ved en retsafgørelse. En dommer kan kun overføres ved at udnævne ham eller hende til en ny stilling og kun med dennes samtykke (forfatningens artikel 152). Kongen udnævner ligeledes og afsætter de offentlige anklagere ved domstolene (forfatningens artikel 153).

Lønningerne til medlemmer af dommerstanden fastsættes ved lov (forfatningens artikel 154).

Dommere kan ikke acceptere en lønnet stilling fra en regering, medmindre de handler gratis, og stillingen ikke medfører en uforenelighed som fastsat i loven (artikel 155 i forfatningen).

Type domstol

Belgien er opdelt i fem store retsdistrikter **med hver deres appelret**: Bruxelles, Liège, Mons, Gent og Antwerpen.

Disse områder er opdelt i retskredse (arrondissements judiciaires/gerechtelijke arrondissementen), som hver har **en ret i første instans (tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg)**. Der er 12 retskredse i Belgien. Retskrederen Bruxelles har to retter i første instans, hvoraf den ene er nederlandsktalende og den anden fransktalende.

Derudover er der 9 **arbejdsretter** og 9 **selskabsretter** i **retskredsene**.

Distrikterne er opdelt i retskantoner (canton judiciaire/gerechtelijk kanton), som hver har **en civilret (justice de paix /vredegrerecht)**. Der er 187 retskantoner i Belgien.

Hver af de ti provinser samt det administrative distrikt Bruxelles-Capital **har en nævningedomstol**. Nævningedomstolen er ikke en permanent jurisdiktion. Den sættes, hver gang en tiltalt skal stilles for retten.

Lovovertrædelsens art og alvor, konfliktens art samt størrelsen af de involverede beløb afgør, **hvilken type jurisdiktion** sagen skal indbringes for.

I visse tilfælde er det tvistens art, der afgør, hvilken domstol sagen skal indbringes for. Fredsdommeren har således kompetence til at afgøre naboskabstvister, og førstinstansretten har kompetence i skilsmisssager. I andre sager er kriteriet parternes status. I princippet er erhvervsretten en specialret, som har kendskab til tvister mellem virksomheder.

Når den kompetente domstol er udpeget, udpeges den retssal, **hvor** sagen skal behandles.

På det civilretlige område kan sagen indbringes for dommeren på sagsøgtes hjemsted, eller for dommeren i den retssal, hvor aftalen er indgået eller skal gennemføres.

På **det strafferetlige område** er retten på den lokalitet, hvor lovovertrædelsen er blevet begået, retten på den lokalitet, hvor mistænkte er bosiddende, eller hvor denne kan antræffes, ligeledes kompetente. For fysiske personer drejer det sig om lokaliteten for deres hjemsted og lokaliteten for den pågældende juridiske persons driftssted.

Domstolshierarki:

Domstolene og deres hierarki De almindelige domstole er organiseret i et hierarki. Systemet af domstole og retter er opbygget på følgende måde:

4	KASSATIONS DOMSTOL		
3	Appeldomstole	Arbejdsdomstole	Sætningskursus

2	Domstole i første instans	Arbejdsretter	Selskabsretter
1	Fredsdommere	Politiretter	

Domme afsagt af lavere retsinstanser kaldes jugements/vonnissen. Domme afsagt af appeldomstolene, arbejdsretterne, assize-retterne og kassationsdomstolen kaldes arrêts/arresten.

Civile domstole behandler hovedsagelig private tvister mellem fysiske og juridiske personer.

Straffedomstolene har til formål **at** straffe gerningsmændene til strafbare handlinger ved hjælp af de i loven fastsatte straffe (fængsling, samfundstjeneste, bødestraf osv.).

Det hænder, at parterne ikke er enige i den dom, som retten har afsagt. Flere **retsmidler** gør det muligt for sagens parter eller i visse tilfælde tredjeparter at opnå en ny afgørelse i en sag, der allerede er afgjort af en domstol. Retsmidlerne er inddelt i to kategorier: der findes to former for almindelig klageadgang: Der findes to **almindelige retsmidler**: indsigelse og appel.

Indsigelsen giver den udeblevne sagsøgte mulighed for at gøre indsigelse mod retsafgørelsen. I den foreliggende sag kan sagen tages op til fornyet overvejelse af den ret, der har truffet afgørelse herom. Ud

over et begrænset antal tilfælde, hvor der ikke er mulighed for at **appellere, er appellen** en ret, som alle de involverede parter kan benytte sig af. Både den domfældte, civile parter, sagsøgte og sagsøger samt den offentlige anklager har mulighed for at få sagen pådømt på ny. Appelsagen behandles altid af en højerestående retsinstans end den, der har afsagt den første dom.

Nedenstående tabel giver en **oversigt over domstole og retter, der behandler appeller**, afhængigt af den instans, hvis afgørelse man ønsker at appellere:

Dom		Klage
Underret	Civile sager	Førsteinstansret (civil afdeling)
	— Handelssager	Virksomhedens Ret
Politiret	Strafferetlige sager	Førsteinstansret (straffedomstol)
	Civile sager	Førsteinstansret (civil domstol)
Arbejdsretlig domstol		Arbejdsdomstol
Domstol i første instans		Appeldomstol
Virksomhedens Ret		Appeldomstol

I **appelsager** vurderer dommerne ved en ret eller domstol sagen for anden og sidste gang og afsiger en afgørelse i sidste instans. Parterne har imidlertid stadig mulighed for **at indbringe sagen for kassationsdomstolen**.

Ud over disse almindelige **klageprocedurer findes der derfor "ekstraordinære" procedurer, hvoraf** den vigtigste er kassationsappellen. Den medfører ikke, at sagen prøves i tredje instans. Kassationsdomstolen undersøger ikke de faktiske omstændigheder i den sag, den har fået forelagt, men snarere dens overensstemmelse med loven.

Foruden de nævnte retter og domstole findes der to andre retsinstanser i Belgien. De har en kontrolfunktion: **Statsrådet** og **forfatningsdomstolen**. Statsrådet er en højtstående administrativ myndighed og kontrollerer myndighederne. Den griber ind, når en borger mener, at myndighederne ikke har overholdt lovgivningen. Forfatningsdomstolens rolle består i at sikre, at love, dekretter og forordninger er i overensstemmelse med forfatningen og at sikre en korrekt kompetencefordeling mellem de offentlige myndigheder i Belgien.

Juridiske databaser

<http://www.juridat.be/> giver adgang til bl.a. retspraksis, belgisk lovgivning og det belgiske statstidende, Moniteur belge.

Er der gratis adgang til disse databaser?

Ja, der er **gratis adgang til databasen**.

Links

[Den føderale offentlige forvaltning og retsvæsenet](#)

Sidste opdatering: 13/01/2021

Dette er en maskinoversat udgave af indholdet. Indehaveren af siden påtager sig intet som helst ansvar for kvaliteten af den maskinoversatte tekst.